

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมติฐานของการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้	
วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	11
วิสัยทัศน์.....	11
จุดมุ่งหมาย.....	11
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	12
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์.....	13
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	15
คุณภาพผู้เรียน.....	16
ทฤษฎีเรื่องแสงน่ารู้.....	17
แสงและสมบัติของแสง.....	17
แหล่งกำเนิดแสง.....	18
การสะท้อนของแสง	20

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
การหักเหของแสง.....	22
การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ชั้น (7e).....	26
ความหมายการเรียนรู้แบบ7e	26
บทบาทของครูและผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักร การเรียนรู้ 7 ชั้น (7e).....	31
การจัดการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์.....	38
ความหมายของการจัดการเรียนแบบวิทยาศาสตร์.....	38
การจัดการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์.....	40
ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์.....	40
ประโยชน์และข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์.....	43
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	44
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	44
องค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	45
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	45
ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์.....	49
ความหมายของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์.....	49
ประเภทของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์.....	51
การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์.....	55
การประเมินผลทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
งานวิจัยในประเทศ	61
งานวิจัยต่างประเทศ.....	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
การวิเคราะห์ข้อมูล	78
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
ความมุ่งหมายในการวิจัย	83
สมมุติฐานในการวิจัย	83
วิธีดำเนินการวิจัย	84
การวิเคราะห์ข้อมูล	85
สรุปผลการวิจัย	85
อภิปรายผลการวิจัย	86
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	97
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็น ผู้เชี่ยวชาญ	98
ภาคผนวก ข การหาคุนภาพของเครื่องมือ	105
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ข้อมูล	113
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	118
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์	223

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	ความสว่างที่เหมาะสมในสถานที่ต่างๆ โดยประมาณ.....	19
ตาราง 2	ดัชนีหักเหและความเร็วของแสงในตัวกลางต่างๆ.....	25
ตาราง 3	บทบาทของครูและนักเรียนในการเรียนรู้แบบ 7e.....	31
ตาราง 4	วิธีการวัดและประเมินการเรียนรู้และตัวอย่างเครื่องมือ.....	47
ตาราง 5	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แสงนำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 7e ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน.....	79
ตาราง 6	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แสงนำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน.....	80
ตาราง 7	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แสงนำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 7e กับการจัดการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์.....	81
ตาราง 8	ผลการเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง แสงนำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ชั้น (7e) กับแบบวิทยาศาสตร์.....	81
ตาราง 9	แบบสรุบบรรณประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ 7e เรื่อง แสงนำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	106
ตาราง 10	แบบสรุบบรรณประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง แสงนำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	107
ตาราง 11	แบบสรุบบรรณประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง แสงนำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	108
ตาราง 12	แบบสรุบบรรณประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง แสงนำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	110
ตาราง 13	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แสงนำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 ข้อ.....	111

ตาราง 14	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง แสงนำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 ข้อ.....	112
ตาราง 15	คะแนนก่อนเรียน – หลังเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 7e กับ การจัดการเรียนรู้แบบการจัดการเรียนรู้แบบทางวิทยาศาสตร์.....	114
ตาราง 16	คะแนนก่อนเรียน – หลังเรียนวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 7e กับ การจัดการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์.....	116

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ภาพ 2 รังสีของแสง	20
ภาพ 3 กล้องสลับลายหรือกล้องคาไลโดสโคป.....	21
ภาพ 4 กล้องดูแห่หรือกล้องเพอริสโคป.....	21
ภาพ 5 การหักเห.....	22
ภาพ 6 ตัวกลางที่ 1 และ 2 เป็นตัวกลางชนิดเดียวกัน แสงไม่มีการหักเห.....	23
ภาพ 7 แสงเดินทางจากตัวกลางที่ 1 ที่มีความหนาแน่นน้อยไปยังตัวกลางที่ 2 ที่มีความหนาแน่นมาก เช่น จากอากาศไปน้ำ รังสีหักเหจะเบนเข้าหาเส้นปกติทำให้มุมตกกระทบโตกว่ามุมหักเห.....	23
ภาพ 8 แสงเดินทางจากตัวกลางที่ 1 ที่มีความหนาแน่นมากไปยังตัวกลางที่ 2 ที่มีความหนาแน่นน้อยกว่า เช่น จากแท่งแก้วไปยังอากาศ รังสีหักเหจะเบนออกจากเส้นปกติ ทำให้มุมหักเหโตกว่ามุมตกกระทบ	24
ภาพ 9 แสงเดินทางตกกระทบผิวรอยต่อในแนวตั้งฉากจะเดินทางเป็นเส้นตรง ทำให้มองไม่เห็นการหักเหของแสง	24
ภาพ 10 เมื่อแสงเดินทางจากแท่งพลาสติกครึ่งวงกลมไปยังอากาศ เมื่อมุมตกกระทบทาง 42 องศา จะทำให้มุมหักเหเท่ากับ 90 องศา ดังนั้นมุมวิกฤตของแท่งพลาสติกจึงเท่ากับ 42 องศา.....	25
ภาพ 11 รูปแบบการสอนแบบวัฏจักร การเรียนรู้จาก 5e เป็น 7e.....	28